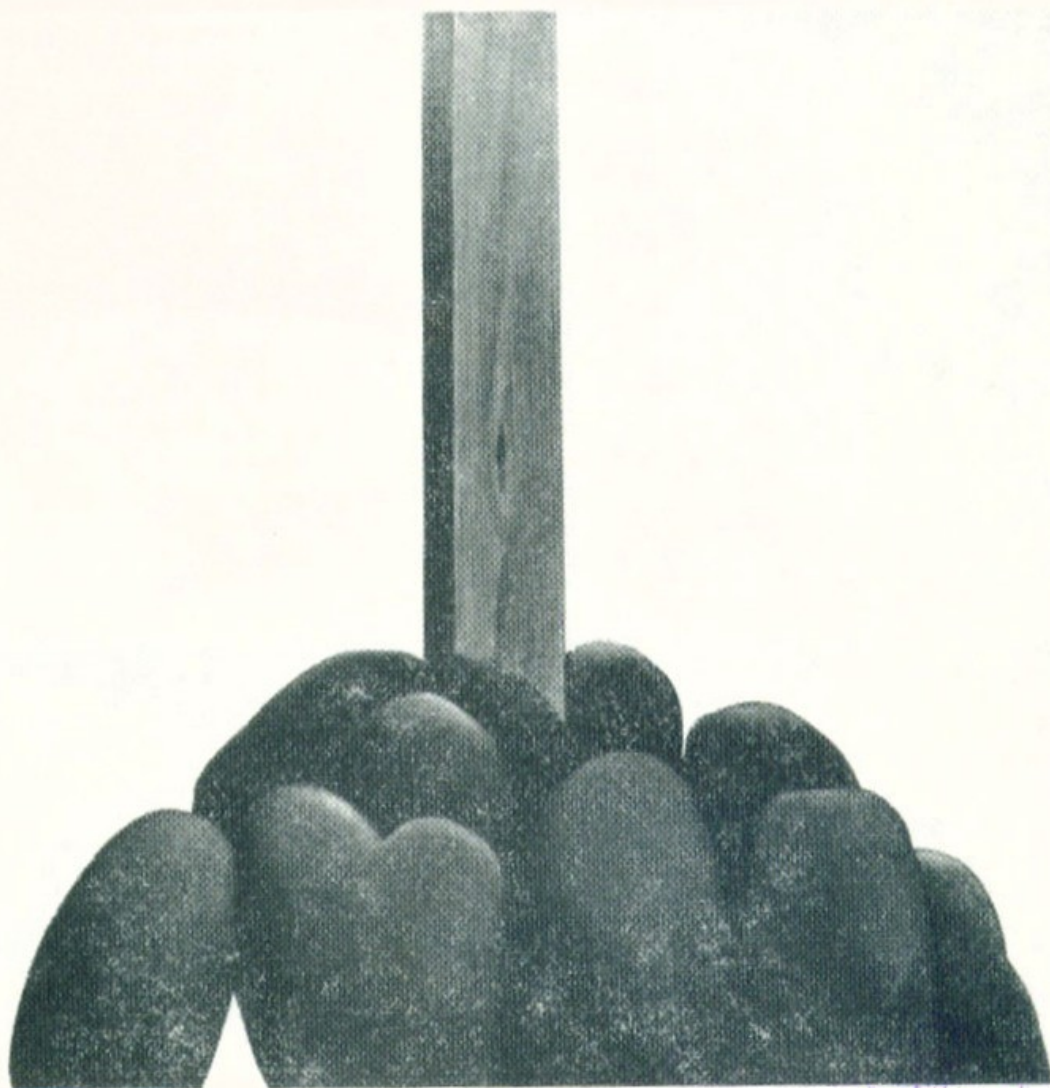


ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΛΑΪΔΗΣ



ΜΑΡΤΙΟΣ 1974

ΓΚΑΛΕΡΙ ΔΑΣΤΟΡ - ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΣΕΡΒΙΑΣ 16 - ΑΘΗΝΑΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΛΑΪΔΗΣ

Γεννήθηκε στα Χανιά τὸ 1938. Σπούδασε ζωγραφικὴ καὶ ψηφιδωτὸ στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῶν Ἀθηνῶν. Ἔργα του ἔχει ἐκθέσει σὲ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις στὴν Ἀθήνα, στοὺς Δελφοὺς καὶ στὰ Χανιά. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη του ἀτομικὴ Ἐκθεση Διαμένει καὶ διδάσκει σχέδιο στὰ Χανιά.

1.	ΑΠΕΙΛΗ	πλαστικὸ
2.	ΤΡΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΟΙ	»
3.	ΝΥΚΤΕΡΙΝΟ	»
4.	ΑΠΟΛΙΘΩΜΑΤΑ	»
5.	ΤΟ ΠΑΡΚΟ	»
6.	ΑΝΑΣΤΟΛΗ	»
7.	ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ	»
8.	ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΑΙ	»
9.	«ΤΙΜΙΟΝ ΞΥΛΟΝ ΖΩΗΣ...»	»
10.	ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ	»
11.	ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ	»
12.	ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ	»
13.	ΘΑΛΑΣΣΟΓΡΑΦΙΑ	»
14.	ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	»
15.	ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ I	»
16.	ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ - II	»

Ὁ Κελαϊδῆς ἐντυπωσίασε πέρουσι στὴν πρώτη του ἐμφάνιση στὴ Ἀθήνα (Γκαλερί ΑΣΤΟΡ ἔκθεση 4 Κρητῶν).

Ἡ κριτικὴ ξεχώρισε στὴ δουλειά του ἰσχυρὰ σύμβολα μὲ ὑπερρεαλιστικὴ καταγωγή καὶ φόρτιση ὅπως ἐπίσης διέκρινε ἓνα προσωπικὸ ἔγγραφο στὴ ζωγραφικὴ ἐξερεύνηση τῆς «ἀμφίβολης» φύσης ποὺ παρουσίασε.

Τὰ ἔργα του πλανητικὰ-κοσμικὰ καὶ γῆινα παρουσίαζαν τὸν ἐφιάλτη τῆς τερατικῆς ἀπειλῆς. Δημιουργοῦσαν τὴν αἴσθηση τῆς ἐκμηδένισης τῆς πέτρας (τῆς μικρῆς) ἀπὸ τὴν πέτρα (τὴ μεγάλη).

Ἦταν ἓνας κόσμος ἀνελέητος ποὺ συνέθλιβε, χωρὶς ἐλπίδα, τὰ πράγματα καὶ μὲσω τῶν πραγμάτων τὰ ἀπουσίαζοντα ἀνθρώπινα ὑποκείμενα. Ἡ ἀπειλὴ τοῦ θανάτου ἦταν ἐπικρατέμενη πάνω ἀπὸ ἔρημους, πέτρινους καὶ ὕδατινους κόσμους, πάνω ἀπὸ φοβισμένα καὶ ἀπροστάτητα τοπία καὶ πράγματα ποὺ καρτερικὰ ἢ μὲ τρόφο περιμέναν τὴν καταγίδα, τὸν ὄλεθρο, τὴν καταστροφή.

Στὴν φειτενὴ ἀτομικῇ, πιὰ, ἔκθεσή του ὁ Κελαϊδῆς, δίνει μιὰ ἀνθρώπινη προέκταση στὶς τερατικὲς «ἀπειλές» του. Δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὴν τεχνοτροπία του, δὲν ἀλλάζει κατευθύνσεις καὶ ποσοανατολισμούς, δὲν βιάζεται νὰ πετάξῃ σὲ ἄλλες σχηματικὲς ἀναζητήσεις, ἀλλὰ αὐτοβυθίζεται σὲ μιὰ ἐπώδυνη πορεία γιὰ νὰ προεκτείνῃ τὴν ἀναζητήσή του στὸ χῶρο τῆς ἐσχατῆς ἀπειλῆς, ποὺ κατατρέχει πάντα τὸν ἄνθρωπο καὶ ἀποτελεῖ ἀπόλυτη Ἀ-λήθεια γιὰ τὴν Ἀ-βεβαιότητα τῆς ζωῆς.

Ἔτσι, στὴν καινούργια του δουλειά, ὁ ἐφιαλτικὰ ἀγωνιακὸς Κελαϊδῆς, ἐντάσσει τὴν ἀνθρώπινη παρουσία, κυρίως, στὸν τερατικὸ μηχανισμό τῆς μόνιμης ἀπειλῆς ποὺ, εἴτε στὸ μεταφυσικὸ πλαίσιο εἴτε στὸ κοινωνικὸ, διαμορφώνει τὴν αἴσθηση μᾶς ζωῆς ποὺ ὑπάρχει καὶ δὲν ὑπάρχει. Μιᾶς ζωῆς ποὺ στὴν ἐνέργειά της ἀναπιέσσει τὴν τελεσιδικὴ φθορὰ καὶ ἐκμηδένισή της.

Μὲ αὐτὴ τὴν ἔννοια ὅσο κι' ἂν ὁ καλλιτέχνης ἔχει ἐντάξῃ τὴν ἀνθρώπινη παρουσία στὴν ἐξουσιαστικὴ καὶ καταλυτικὴ ἐπενέργεια τοῦ κοινωνικοῦ-φυσικοῦ καὶ μεταφυσικοῦ χῶρου, δὲν παύει αὐτὴ ἢ ἐντοξῆ, νὰ ἔχει ἀνθρωποκεντρικὴ ἀντιμετώπιση καὶ προβληματισμό. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ πρόσωπο τραγωδίας ποὺ ὑφίσταται τὴν καταλυτικὴ ἐπενέργεια τοῦ χρόνου, τοῦ χῶρου, τῶν συστημάτων καὶ τοῦ κοσμικοῦ χάους.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ μᾶς παρουσιάζει ὁ Κελαϊδῆς εἶναι ἀπροσωποποιημένος ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ μὲ ἀπορία καὶ φλεγματικότητα, μαζί, ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Ἡ ἀπροσωποποίηση ἔχει δύο διαβαθμίσεις. Ὁ πρώτος βαθμὸς ἀφορᾷ στὴν περίπτωση ὅπου τὸ ὑποκείμενο διατηρεῖ μὲν τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα (ντύσιμο, γυαλιά) μιᾶς κοινωνικῆς τυποποίησης καὶ συμβατικότητος δὲν λειτουργεῖ ὅμως, τελικὰ, σὰν ἀνθρώπινη ὑπόσταση ἀλλὰ σὰν ἀντι-εἶμενο μέσα σὲ μιὰ ἀπρόσωπη, ἐπίσης, μαζικὴ καὶ τυποποιημένη κοινωνία ποὺ διαμορφώνει τυποποιημένα πρότυπα ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς.

Ὁ δεύτερος βαθμὸς ἀπροσωποποίησης ἀφορᾷ στὴν ὀλοκληρωτικὴ ἐκμηδένιση τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Ἐδῶ, φθάνουμε στὴν περίπτωση τῶν ἐφιαλτικῶν μορφῶν τοῦ κατὰ παραγγελίαν κόσμου τῆς προκατασκευαστικῆς βιολογίας τοῦ ἀδριανοῦ «Γενναίον κόσμον» τοῦ ALDOUS HUXLEY. Ἔχουμε ἓνα πρόσωπο χωρὶς πρόσωπο. Μία παρουσία χωρὶς μορφή καὶ χαρακτηριστικά. Ἕνας κόσμος ἀπρόσωπος ὅπου τὸ μόνο στοιχεῖο ἀνάμνησης τῆς ἀνθρώπινης ιδιότητος εἶναι ἓνα παραποιημένο περιγράμμα τῆς φιγούρας καὶ ἓνα κάποιο σχῆμα μαντηλιοῦ γύρω ἀπὸ τὸν πέτρινο; λαιμό, πὸν μπορεῖ νὰ λειτουργῇ καὶ σὰν βρόχος γι' αὐτὸ - τὸ πέραν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ - μετὰ - ἀντικείμενο.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὸν παρουσιαζόμενο μέσα ἢ κάτω ἀπὸ τοὺς ἀπειλητικὸς ὄγκους ἀνθρώπου, βλέπουμε πὸς ὁ καλλιτέχνης μᾶς τὸν παρουσιάζει.

- α) σὰν ἀμέριμνο περιπατητὴ νὰ τραβᾷ πίσω του, σ' ἓνα παιδικὸ καρότσι, τὴν καινούργια ζωή.
- β) σὰν ἐκστατικὸ παιδί πὸν περνᾷ ἀπὸ μιὰ «χαράδρα» μὲ γιγαντιαία τερατικά σχήματα.
- γ) σὰν ἄφογα ντυμένο κόριο (σὲ μιὰ κάπως φλεγματικὴ κλοουνίστικη στάση) μὲ βαθειὰ περίσκεψη καὶ διυπορία γιὰ τοὺς φοβεροὺς ὄγκους πὸν ἐφάπτονται μὲ τὴν πλάτη του.
- δ) σὰν μουσικοὺς ἐκφραστὲς πὸν κάτω ἀπὸ τοὺς ἤχους στρατιωτικῆς μπάντας ἀντιμετωπίζουν τὴν ἔσχατη ἀπειλή.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ πλάσματα παρουσιάζονται σὲ ὅλη τὴν τραγικότητα καὶ τὴν γενναιότητά τους συγχρόνως καὶ γίνονται παγκόσμια σύμβολα τῆς κοινῆς ἀνθρώπινης μοῖρας μας, πέρα ἀπὸ τόπο καὶ χρόνο, γιὰ νὰ ὀδηγηθοῦνε ἀνάμεσα ἀπὸ ἄλλους πίνακες ὅπως: τὰ «κατάλοιπα» τῆς τραγωδίας τοῦ κόσμου, τὰ «τίμια ξέλα ζωῆς» κ.λ.π. στά, ἐπίσης ἀπρόσωπα καὶ μαζικὰ «ἐπιτέμβια».

Στὰ ἔργα τοῦ Κελαϊδῆ κρυσταλλεῖ τὸ παράλογο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ ἡ ὑπαρξιακὴ ἀγωνία, ὅπως τὴν ἔζησε καὶ τὴν ἐξέφρασε ὁ τραγικὸς Ἀλμπέρ Καμύ. Τὰ μικρὰ «ἄσπρα» πὸν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀφίνει στίς δημιουργίες του ὁ καλλιτέχνης δὲν ζητοῦνε Εἰρήνη ἀλλὰ ΛΥΤΡΩΣΗ ἀπὸ τὸ φοβερὸ μαστῦριο ἐνὸς φοβεροῦ κόσμου καὶ ἐνὸς πῦρ φοβεροῦ ΥΠΕΡ-κόσμου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΕΥΚΟΡΕΙΤΗΣ

